

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XIII

urn:nbn:de:bsz:31-97032

amoliri arbitrantur pericula. A fascinationibus infantes tueri vulgus sibi persuasit. Superstitiosum hoc illud certum, quia gelidissimum est sicut sedare. *Mercurial. l. 3. de curand. affect.* Collo admotum turbulenta somnia propulsat; & nocturnos puerorum terrores compescit. *Pansa de prorog. vitæ l. 4.* Si à viro gestetur rubescit exuberantius: in pallorem muliebri devenit consuetudine. *Lemn. l. 2. de Occult. cap. 22.* Fuliginosi in scemina spiritus in causa, languidus in corallio calor, vaporosa ac mitis caloris innati in viro substantia. Inde & sinapis semen corallium si obruat, rubicundum efficit. Sunt verè & aliæ stirpes, quibus succus lapidescens concedit in mari primordia. In extero circa Herculis columnas & hymum & frutices lauri specie; in Indo junci & calami, in rubro fungi; quæ omnia ejecta in lapides mutari, partim *Theophrastus* testis, partim *Plinius*. Huc pertinet *Syringites*, qui stipulæ interodio similis, perpetua fistula cavatur.

C A P U T X I I I . DE SULPHURE & STYBIO.

Effoditur in Islandia ad Heclam montem, & quidem ut quibusdam placet, *ἄπυρον*. Luteum est quod in planitie sulphurosa, à Campanis Virgineum dictum, quod eo mulieres faciem pingant. Alibi quasi florescit, aut sudoris coagulati ad instar, in lapidum consistit rimis, unde venarum modo per mineras suas distributum discurrit. Sæpe foris lapidibus adhærere conspicitur, ut possit decuti; & id ferè rubrum, pallidum, aut viride. Tale in tractu Hildesheimio reperiri scribit *Agricola l. 1. de effl. ex terra cap. 22.* In Carniola, teste *Libavio in priori parte Apocalip. Hermet.* tradunt rubrum effodi, quod nec ardet ut alia sulphura nec fetet, diciturque ceræ instar, admoto igne fluere. Bonitas inter duas ferreas exploratur laminas. Si enim inter illas compressum cereo fluit sine fetore fluxu, & rubredinem relinquit, genuinum censetur & bonum. Ita a-

micum

micum igni est ut fragmenta circa ligna posita eum ad se alliciant. Græci & Romani ejus suffimentis religionem expiabant ædium. Igni impositum morbos Comiciales deprehendit nidore. *Lusit & Anaxilaus eo, candenti calice, prunaque subdita circumferens, exardentis repercussu pallorem dirum velut defunctorum, of-fundente convivis. Plin. lib. 35. c. 15.* Chymici oleum seu balsamū ex sulphure adeo efficax conficiunt, ut neque vivum corpus, neque mortuum ad putredinem transire sinat: sed adeo integrum tueatur, ut neque ulla cœlestis impressio, vel ab elementis profecta corruptio, vel ab ipsorum ortu inducta, obesse ei possit. *VVeck. Antrid. Spec. l. 1.* Ex sulphure etiam conficitur lampas, accensa homines ἀνεφαλῆς apparere facit. *Trithe-mius* ex florib. Ejus, borraçe, cum spiritu vini parare docet, jugiter ardentem, per multos annos inextinguibilem, De Strybio pauca dicam. Insignis in eo dejectiendi facultas, ipsa comprobata experientia. *Mathiol. ad Diosc. l. 5. cap. 59.* Inciderat *Andreas Gallus Medicus Tridentinus* in pulmonum, cordis & ventriculi inflammationem; accessit ingens sitis; Epiglotidis tumor, cordis palpitatio, & capitis suffocativa ferè destillatio. Assumptis tribus stybii cum thodo-saccato granes bilem flavam untiarunt quatuor pondere primo, post duarum librarum excrevit. Cessarunt symptomata & pristina rediit sanitas. Idem sibi in pestilentia accidisse scribit *Georgius Henscius Medicus*. Lucas etiam Con-tilif. Senensis, sumptis quatuor stybii granis, duodecim terebinthinæ resinæ portiones quas ante quinde-cim devoraverat dies, evomuit. Parochus verò qui-dam Pragensis præ melancholia insanus, acceptis duo-decim ejusdem granis etiam per alvum eduxit bilem; cui ramenta carnis veluti admista: hæc magnos varices in partes dissectos præ se ferebant. Chymici pro univer-sali ferè Medicina agnoscunt. Bottonus oleum saccharo dulcius ex eo elicit, quod drachmæ pondere assum-tum per inferiora tantum purgare dicitur. Vitrum ejus in vinum injectum vim ipsi catharticam & emeticam communicat, nunquam deficiente substantia.